

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele, zastopane v državnem zboru.

Kos CXXXII. — Izdan in razposlan 24. dne julija 1918.

Vsebina: (Št. 259 in 260). 259. Ukaz o ustanovitvi Avstrijske zadružne blagajnice. — 260. Ukaz, s katerim se uravnava promet zelenjave in sadja v c. kr. države glavnem in prestolnem mestu dunajskem.

259.

Ukaz finančnega ministra v porazumu z udeleženi ministri z dne 13. julija 1918. l.

o ustanovitvi Avstrijske zadružne blagajnice.

Na podstavi zakona z dne 24. julija 1917. l. (drž. zak. št. 307) se ukazuje:

§ 1.

Da se pospeši zadružna izravnava denarja in kredit, se ustanavlja Avstrijska zadružna blagajnica s sedežem na Dunaju. Ona ima samostojno pravno osebnost, ima lastnost trgovca in vpisati jo je v trgovinski vpisnik.

§ 2.

Avstrijska zadružna blagajnica je pod državnim nadzorstvom in vodstvom. Država jamči za njene obveznosti.

§ 3.

Avstrijska zadružna blagajnica je upravičena obratovati naslednja opravila:

1. Dovoljevati posojila in druge kredite

a) zadružnim zvezam, registrovanim na podstavi zakona z dne 9. aprila 1873. l. (drž. zak.

št. 70) ali zakona z dne 6. marca 1906. l. (drž. zak. št. 58),

b) denarnim in kreditnim zavodom, iz kojih pravil in poslovanja se dá spoznati zadružni ali občegospodarski značaj in kojih vpoštevanje se dovoli s posebnimi predpisi, ki jih izda finančni minister.

2. Naslednja opravila sklepati z vsakomur:

a) Prevzemati denar v tekočem računu, na vložne knjižice in blagajnične listke ter v žiroprometu;

b) pridobivati čeke, menice, warrante, efekte in kupone ter inozemska plačilna sredstva, jih otujevati in dajati posojila nanja;

c) dovoljevati posojila za drugo ročno zastavo;

d) vzprejemati posojila z zastavbo in brez nje ter izdajati svoje akcepte;

e) prevzemati vrednostne papirje in druge vrednostne reči v hrambo in upravo;

f) izvrševati posredovanja vsake vrste za zadružne in občegospodarske namene;

g) prevzemati jamstva in polagati varščine;

h) izvrševati revizije knjig in opravil ter prevzemati zaupniška opravila.

Pod točko 2, a do g navedena opravila z zadrugami, ki pripadajo zvezi (točka 1, a), naj se sklepajo praviloma s posredovanjem zveze.

3. Na podstavi svojih posojilnih terjatev zoper zadrufne zveze (točka 1, a) ali na podstavi posojilnih terjatev zoper zadrufe-članice zvez, ki so ji jih zveze odstopile s svojim jamstvom kakor poroki in plačnice, do višine teh posojilnih terjatev izdajati lastne zadolžnice. Avstrijska zadrufna blagajnica ima tudi pravico izdajati zadolžnice do imenskega zneska 10 milijonov kron na posojilne terjatve take vrste, ki se pridobé pozneje, ako položi enako visok imenski znesek v gotovini ali v pupilarnovarnih vrednostnih papirjih z namembo za založbo teh zadolžnic s sozaporo državnega komisarja.

Znesek zadolžnic, ki se izdadó vsakočasno, potrebuje odobrenja finančnega ministrstva.

Natančnejša organizacija te opravilne stroke je pridržana ustavu Avstrijske zadrufne blagajnice.

Na te zadolžnice je zmislu primerno uporabljati zakon z dne 27. decembra 1905. l. (drž. zak. št. 213).

§ 4.

Avstrijska zadrufna blagajnica ima pravico, kolikor zahteva to kontrola kreditne sposobnosti in poslovanja zvez in zavodov, ki uporabljajo njen kredit (§ 3, točka 1), tako pri njih kakor tudi pri posameznih organizacijah, ki jim pripadajo, preskušati knjige in druge zapiske ter vpogledovati v vse dele poslovanja.

S tem se ne izpreminjajo določila zakona z dne 10. junija 1903. l. (drž. zak. št. 133).

§ 5.

Avstrijska zadrufna blagajnica more zahtevati, da pravila in opravilna določila zvez in zavodov (§ 3, točka 1), ki uporabljajo njen kredit, ter njim pripadajočih posameznih organizacij ustrezajo določenim normalnim zahtevam. Naznani ti jih je pri pridobitnih in gospodarskih zadrugah deželnemu odboru ali zadrufni zvezi, ki oskrbuje revizijo.

§ 6.

Avstrijsko zadrufno blagajnico upravlja njeno ravnateljstvo in jo zastopa na zunaj. Sestavljeno

je iz predsednika, ki ga imenuje in odpokliče cesar na predlog finančnega ministra, iz enega do treh ravnateljev in generalnega tajnika, ki jih imenuje in odpokliče finančni minister v porazumu s poljedelskim ministrom in ministrom za javna dela.

Namestitev in odpoklic udov ravnateljstva je zglasiti za vpis v trgovinski vpisnik, njih podpis je v poverjeni obliki izročiti trgovinskemu sodišču.

Pravice in dolžnosti udov ravnateljstva se določijo pravtako kakor pravice in dolžnosti ostalih uradnikov in nameščencev Avstrijske zadrufne blagajnice v ustavu in poslovnem redu.

Ravnateljstvu je naloženo neposrednje vodstvo opravilnega obrata. Nastaviti more prokuriste in druge pooblaščence, imenuje in odpušča podrejene mu uradnike in druge nameščence. Za podelitev prokure je treba pritrditve finančnega ministrstva.

Za podpisovanje v imenu Avstrijske zadrufne blagajnice je treba podpisa dveh udov ravnateljstva ali enega uda ravnateljstva in enega uradnika, ki mu je poverjena prokura.

§ 7.

Za pridani svet v načelnih vprašanjih poslovanja Avstrijske zadrufne blagajnice se postavlja generalni odbor iz izvedenih oseb. Ude generalnega odbora imenuje finančni minister porazumno z udeleženi ministri; pri tem se posebno ozira na zadrufne zveze (§ 3, točka 1, a), ki so z Avstrijsko zadrufno blagajnico v stalni opravilni zvezi.

Predsednik Avstrijske zadrufne blagajnice ali finančni minister sklicuje generalni odbor po potrebi, najmanj pa enkrat na leto na Dunaj. Generalni odbor ima pravico in na poziv predsednika ali finančnega ministra dolžnost podajati mnenja v načelnih opravilnih stvareh Avstrijske zadrufne blagajnice.

Biti ud generalnega odbora je častna služba, toda udom se morejo nakazovati popotni stroški in dnevsčine, za posebno težavna mnenja tudi posebne nagrade.

Podrobnejša določila o ustanovitvi, razpustu, področju in opravilnem redu generalnega odbora se uravnajo z ustavom.

§ 8.

Avstrijsko združno blagajnico nadzoruje finančni minister, ki imenuje za neposrednje izvrševanje nadzorstva posebnega državnega komisarja in v porazumu z udeleženi ministri potrebne namestnike.

Finančni minister izda ustav Avstrijske združne blagajnice, odobri njen opravljeni red in njene obče opravilne pogoje in ima pravico prepovedati izvršitev sklepov in odredb, ki nasprotujejo zakonom ali ustavu ali niso združljivi z javnimi interesi.

§ 9.

Država daje Avstrijski združni blagajnici neodpovedno vlogo 35 milijonov kron, med katerimi se daje na razpolaganje 25 milijonov kron v gotovini in 10 milijonov kron v $5\frac{1}{2}\%$ nem državnem posojilu kratkega roka.

V § 3, točka 1, imenovanim zvezam in zavodom je pridržano, da se udeležé Avstrijske združne blagajnice z imovinskimi vlogami po posebnih dogovorih, ki jih odobri finančni minister.

Te imovinske vloge in vloga države jamčijo enako kakor druga imovina Avstrijske združne blagajnice za njene obveznosti. Ako se razpusti Avstrijska združna blagajnica, se vrnejo po razmerju, ko so popolnoma poravnane vse obveznosti.

Morebiten likvidacijski prebitek pripade državni blagajnici.

§ 10.

V dobi desetih let, računaje od začetka leta, v katerem se Avstrijska združna blagajnica vpiše na trgovinskem sodišču, ji dovoljuje država naprej 200.000 K obratnega priplačila na leto. Priplačilo služi za zalaganje upravnih in obratnih stroškov, ki morda niso založeni iz lastnih dohodkov Avstrijske združne blagajnice. Ostanek, kar ga je še po tem, naj pride v rezervni sklad.

§ 11.

Sestava računskega sklepa Avstrijske združne blagajnice je naložena ravnateljstvu, finančnemu ministrstvu pa je pridržano njega odobrenje.

Od čistega dobička, ki se poda po računskem sklepu, je

1. izročiti eno tretjino zavarovalnem zakladu za lastne zadolžnice Avstrijske združne blagajnice, ki ga je hraniti ločeno. Ako in dokler presega zavarovalni sklad eno petino imenske vrednosti izdanih zadolžnic, ga ni treba več dotirati;

2. predkazati eno tretjino rezervnemu zakladu;

3. plačevati na državno vlogo in druge imovinske vloge obrestovanje do $5\frac{1}{2}\%$.

Prebitek čistega dobička, ki morda še ostane, je izročiti rezervnemu zakladu.

§ 12.

Računsko poslovanje Avstrijske združne blagajnice je pod kontrolo finančnega ministrstva. O njenem računskem sklepu in njenem poslovanju mora finančni minister vsako leto poročati državnemu zboru.

§ 13.

Avstrijska združna blagajnica ni zavezana pridobnini in rentnini.

V § 3, točka 3, določeni odstopi zadolžnic Avstrijski združni blagajnici so oproščeni kolovnin in neposrednjih pristojbin. Avstrijski združni blagajnici gre osebna pristojbinska prostost gledé njenega dopisovanja z javnimi oblastvi in uradi izven sodnega postopanja.

Dopisovanje Avstrijske združne blagajnice in njenih organov v stvareh opravljenega obrata je poštne prosto.

Avstrijska združna blagajnica ima pravico se v sodnem in administrativnem postopanju dati zastopati po finančni prokuraturi.

Določila ministrstvenega ukaza z dne 28. oktobra 1865. l. (drž. zak. št. 110), ki so še v veljavi, se uporabljajo na Avstrijsko združno blagajnico.

§ 14.

Ta ukaz dobi moč z dnem razglasitve.

260.**Ukaz urada za prehranjevanje ljudi
v porazumu z udeleženi ministri
z dne 22. julija 1918. l.,**

s katerim se uravnava promet zelenjave in sadja
v c. kr. države glavnem in prestolnem mestu
dunajskem.

Na podstavi zakona z dne 24. julija 1917. l.
(drž. zak. št. 307) se zaukazuje tako:

**Ustanovitev dunajske prevzemalnice in raz-
deljevalnice zelenjave in sadja.****§ 1.**

Uravnava razdeljevanja množin zelenjave in
sadja, pripeljanih v občinski okoliš mesta Dunaja,
je po ukazilih poslovalnice za zelenjavo in sadje
urada za prehranjevanje ljudi naložena „Dunajski
prevzemalnici in razdeljevalnici zelenjave in sadja,
občekoristni družbi z o. z.“ na Dunaju, I., Bauern-
markt 22.

Ta prevzemalnica in razdeljevalnica je pod
nadzorstvom poslovalnice za zelenjavo in sadje
urada za prehranjevanje ljudi.

Naznanilna dolžnost in prevzemna pravica.**§ 2.**

Kdor pripelja v občinski okoliš mesta dunaj-
skega svežo zelenjavo ali sadje v težnih množinah
50 kg (kosmate teže) ali več, je dolžen naznaniti to
„Dunajski prevzemalnici in razdeljevalnici zelenjave
in sadja“ (naslov za brzojavke: „Obsteinfuhr“
[uvoz sadja]), ako mogoče, že ob odhodu, naj-
kasneje pa ob prihodu blaga po najkrajši poti
(ako treba brzojavno) ter navesti vrsto in množino
ter kraj, kjer leži.

Prevzemalnica in razdeljevalnica ima pravico
prevzeti vse na Dunaj prihajajoče pošiljatve sveže
zelenjave ali sadja brez ozira na težno množino.

Uvoznik mora v tem primeru dobaviti blago
v izvornem nakladu in omotu prevzemalnici in
razdeljevalnici ali odjemnikom, ki jih oznameni.

Prevzemna izjava se lahko podá s polno
močjo tudi nasproti imetniku hrambe ali vozniku.

§ 3.

Prevzemna cena se določi s svobodnim do-
govorom med uvoznikom blaga in prevzemalnico
in razdeljevalnico. Ako se ne zedinita, določi
prevzemno ceno končno veljavno okrajni gospo-
darski urad na Dunaju (mesto 6), zaslišavši obe
stranki.

Ako je za blago uradno določena prodajna
cena, je ne sme presegati prevzemna cena.

Plača se praviloma takoj, ko se dejansko
prevzame blago, najkasneje pa 14 dni po dolo-
čtvi prevzemne cene.

Kontrola.**§ 4.**

Z železnico ali ladjo v občinski okoliš mesta
dunajskega prihajajoče pošiljatve sveže zelenjave
ali sadja se jemljejo v razvidnost na postajah
železniških in plovstvenih podjetij.

Železniška in plovstvena podjetja so dolžna
dovoljevati izkazanim kontrolnim organom prevze-
malnice in razdeljevalnice vpogled v železniško-
uradne spremne papirje.

§ 5.

S cestnim vozilom v občinski okoliš pri-
peljane množine sveže zelenjave ali sadja se jem-
ljejo v razvidnost pri linijskih užitninskih uradih.

Kdor jih pripelje, je dolžen dajati organom
linijske užitninske kontrole po resnici vsa pojas-
nila, ki so potrebna za razvidnostne namene.
Oznamenjeni organi imajo pravico pripravno po-
preskušati te navedbe.

Kazenska določila.**§ 6.**

Kdor ravna zoper določila tega ukaza, tega
kaznuje politično okrajno oblastvo z denarno
kaznijo do 20.000 K ali zaporom do šest tednov,
ako dejanje ne spada pod strožjo kazen. Te kazni
se morejo v otežilnih okoliščinah nalagati tudi druga
poleg druge.

Istim kaznim kakor storilec zapade, kdor na-
pelje koga drugega k enemu teh dejanj ali so-
deluje pri njega izvršitvi.

§ 7.

Ob kaznovanju se more nadalje, ako se je storil prešopek v obratovanju obrti, razsoditi na izgubo obrtne pravice za vedno ali na določen čas ali odrediti, da se trajno ali časno zapró obrtna obratovališča.

Pravtako se more povodom kazenskega postopanja izreči, da zapadejo reči, na katere se nanaša kaznivo dejanje, ali njih izkupilo v prid državi.

Ako zasledovanje ali kaznovanje določene osebe ni dopustno ali ni izvršljivo, se more samostojno razsoditi, da zapadejo reči ali njih izkupilo.

Zapale reči ali njih izkupilo se porabijo za preskrbovanje prebivalstva.

§ 8.

Politična okrajna in cesarska policijska oblastva morejo za zavarovanje zapada ukreniti

potrebne zavarovalne naredbe, zoper katere, ni dopusten priziv.

Zavarovane reči more otujiti za zavarovanje upravičeno oblastvo, še preden se izjavi, da zapadejo, ako nastanejo z njih hrambo stroški ali ako je nevarnost, da se izpridijo.

Sklepna določila.

§ 9.

Določila ukaza z dne 14. maja 1917. l. (drž. zak. št. 221) o spravljanju v promet zelenjave in sadja ter zelenjavnih in sadnih preparatov, ki se uvažajo v Avstrijo, se ne izpreminjajo s tem ukazom.

§ 10.

Ta ukaz dobi moč 25. dne julija 1918. l.

Paul s. r.

